

(19)

(10) **LT 5408 B**

(12) **PATENTO APRAŠYMAS**

(11) Patent numeris: **5408** (51) Int. Cl. (2006): **A23L 1/24**

(21) Paraiškos numeris: **2005 037**

(22) Paraiškos padavimo data: **2005 04 08**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **2006 10 25**

(45) Patent paskelbimo data: **2007 03 26**

(62) Paraiškos, iš kurios dokumentas išskirtas, numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos padavimo data: —

(85) Nacionalinio PCT lygio procedūros pradžios data: —

(30) Prioritetas: —

(72) Išradėjas:

Algirdas LIUTKEVIČIUS, LT

(73) Patent savininkas:

Uždaroji akcinė bendrovė „VESIGA“, Daukšių k., Kėdainių r., LT

(74) Patentinis patikėtinis:

**Aurelija ŠIDLAUSKIENĖ, Patentinės patikėtinės Aurelijos Šidlauskienės firma,
K. Būgos g. 29, LT-44326 Kaunas, LT**

(54) Pavadinimas:

Padažas

(57) Referatas:

Išradimas priskiriamas maisto pramonei ir yra susijęs su padažų gamyba.

Išradimo tikslas - praturtinti padažus biologiškai vertingomis augalinės kilmės medžiagomis, gerinančiomis širdies ir kraujagyslių darbą bei atliekančiomis afrodiziakų vaidmenį.

Tikslas pasiekiamas tuo, kad į padažą, kurio sudėtyje yra pomidorų piure arba pomidorų pasta, acto rūgštis ar kita organinė rūgštis, druska ir/arba jos pakaitalai, vanduo, krakmolas, struktūros stabilizatorius, prieskoninės medžiagos, konservantas arba be jo, papildomai įeina biologiškai aktyvūs afrodiziakų kilmės maisto ingredientai, masės %:

biologiškai aktyvūs, afrodiziakų kilmės maisto ingredientai 0,003 - 2,0 ,

Be to, biologiškai aktyvūs, afrodiziakų kilmės maisto ingredientai įeina tokiais kiekiais, mg/100 g produkto:

Ženšenis	5 - 30
Damiana	3 - 20
Gingko biloba	3 - 20
Mandragora	3 - 20

Catuaba	3 - 20
Tribulus terrestris	500 - 1000
Medžio jochimbe žievės ekstraktas	200 - 2000.

Išradimas priskiriamas maisto pramonei ir yra susijęs su padažų gamyba.

Žinomos padažų ar kečupo receptūros, kurių sudėtyje yra pomidorų piure, acto rūgštis, druska, cukrus ir/arba jo pakaitalai, vanduo, krakmolas, struktūros stabilizatorius (pvz. Palsgaard 5230), konservantas (pvz. kalio sorbatas (žr. kn. М.С.Касторных и др. "Товароведение и экспертиза пищевых жиров, молока и молочных продуктов", М., "Академия", 2003, 286 с.).

Visais iki šiol žinomais atvejais į kečupo ar padažo sudėtį įeinantys komponentai bei jų santykis turi įtakos produkto skoninėms savybėms, jo maistinei ir energinei vertei bei produkto struktūrinėms savybėms ir konsistencijai.

Pastaruoju metu pasaulio mitybos mokslas rekomenduoja tradicinius maisto produktus praturtinti biologiškai vertingomis medžiagomis, kurios galėtų padėti stiprinti žmonių sveikatą, apsaugoti juos nuo ligų, sukurti gerą nuotaiką.

Išradimo tikslas - praturtinti padažus biologiškai vertingomis augalinės kilmės medžiagomis, gerinančiomis širdies ir kraujagyslių darbą bei atliekančiomis afrodiziakų vaidmenį, tokiomis kaip ženšenis, damiana, mandragora, tribulus terrestris, medžio jochimbe žievės ekstraktas, medžio Catuaba žievės ekstraktas.

Afrodiziakai – tai augalinės kilmės ir kiti produktai, kurie pakelia vartotojų seksualumą ir didina lytinę potenciją.

Padažas, kurio sudėtyje yra pomidorų piure arba pomidorų pasta, acto rūgštis ar kita organinė rūgštis, druska ir/arba jos pakaitalai, cukrus ir/arba jo pakaitalai, vanduo, krakmolas, struktūros stabilizatorius, prieskoninės medžiagos, konservantas arba be jo, be s i s k i r i a n t i s tuo, kad į sudėtį papildomai įeina biologiškai aktyvūs afrodiziakų kilmės maisto ingredientai, masės %: 0,003 – 2,0.

Be to biologiškai aktyvūs stimuliuojantys, afrodiziakų kilmės augalų priedai įeina tokiais santykiais, mg/100g produkto:

Ženšenis	5 - 30
Damiana	3 - 20
Ginkgo biloba	3 - 20
Mandragora	3 - 20
Catuaba	3 - 20
Tribulus terrestris	500 - 1000

Medžio jochimbe žievės ekstraktas 200 - 2000 .

Padažo komponentų sudėties pavyzdžiai pateikiami 1 lentelėje

1 lentelė

Sudėtinės dalys	Kiekis, masės proc.				
Pomidorų pasta	35,00	8,00	40,00	20,00	15,00
Sojų aliejus		30,00			
Cukrus	12,00	8,00	7,00	8,00	12,00
Druska	1,30	0,80	0,50	0,50	1,50
Modifikuotas	1,50				2,00
krakmolas					
Stabilizatorius	0,30	3,00	0,50	0,70	0,45
	Palsgaard	Mayodan	Mayodan M	Mayodan M	Palsgaard
	5230	BS	612	612	5230
		0,20			
		Guardan			
		178			
Actas, 10 proc.	5,50		3,00	4,00	
Actas, 7 proc.		12,00			
Pieno rūgštis					1,25
Sausas Oregano		0,15			
Balti pipirai		0,10			
Paprika oleoresin		1,20			
80 units					
Obuolių skaidulos					1,00
Prieskoniai			0,30	0,40	
Kalio sorbatas	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Vanduo	44,30	36,40	48,60	66,30	66,70
Pomidorų		0,02	0,01	0,02	
aromatizatorius					
9051					
Svogūnų		0,02			
aromatizatorius					
9034					
Produkto pH			Apie 3.5-4,0		

Padažo gamyba.

Padažas ar jo produktai pagal aukščiau paminėtą gaunamas naudojant tradicinį padažo gamybos procesą, sausus priedus technologinio proceso metu maišant tarpusavyje, tirpinant juos vandenyje, maišant juos su pagrindiniais padažų komponentais, t.y. pomidorų pasta kilmės priedus (vandeninius ar spiritinius ekstraktus) maišant su produkto vandenine faze, biologiškai aktyvias medžiagas dalelėmis, prieš tai atitinkamai apdorotas – sumaišant su pagaminto produkto mase proceso pabaigoje. Pirmiausiai sumaišomi tarpusavyje sausi receptūrose numatyti komponentai, t.y. cukrus, druska, krakmolas, kalio sorbatas, stabilizatorius. Stabilizatorius, pvz., Palsgaard 5230 sumaišomas su cukrumi santykiu 1:5. Nuolat bemašant, sausi komponentai sudedami į vandenį pastemizacijos vonioje. Po to į vonią sudedami likę ingredientai, t.y. pomidorų pasta, actas, cukrus, druska, krakmolas, konservantai.

Naudojant prieskonius, sausi prieskoniai sumaišomi su actu ir sudedami į mišinį. Po to, gerai išmaišius, mišinys pastemizuojamas 80-85 °C temperatūroje apie 3 min. Sekančios operacijos metu kečupas yra atšaldomas iki fasavimui reikalingos temperatūros. Karšto fasavimo atveju kečupo šaldyti nereikia, nes jis išfasuojamas į tarą karštas, šalto fasavimo atveju kečupas atšaldomas prieš fasavimą iki 20 °C temperatūros.

Produkto konsistencija gali būti keičiama keičiant įdedamo stabilizatoriaus kiekį.

Daugeliu atveju žmogaus sveikata, atsparumas susirgimams, darbingumas bei gera nuotaika priklauso nuo vartojamo maisto. Todėl šis išradimas skirtas praturtinti padažus biologiškai vertingais komponentais, darančiais teigiamą įtaką žmogaus sveikatai, seksualumui t.y. afrodiziakų savybėmis pasižyminčiomis medžiagomis, tokiomis kaip ženšenis, damiana, ginkgo biloba, tribulus terrestris.

Ženšenis (*panax quinquefolius*) yra labiausiai vartojamas augalas kinų medicinoje ir yra puikus stimulatorius bei adaptogenas. Pagrindinės cheminės medžiagos, esančios ženšenyje - tai arabinozė, ženšenozidai, kamparas, krakmolas, panaksozidai, saponinai, gleivės, dervos. Ženšenio šaknys atlieka hormoninio subalansavimo funkciją, stiprina širdį ir nervų sistemą, imuninę sistemą ir didina atsparumą susirgimams. dažniausiai vartojamos kaip tonizuojanti priemonė. Jį galima naudoti kaip biologiškai aktyvų maisto priedą. Ženšenis yra dedamas į medų, su juo yra daromi įvairūs arbatų mišiniai ir kt. Į damianos (*turnera diffusa*) sudėtį įeina tokios veikliosios medžiagos kaip arbutinas, damianinas, krakmolas, cukrus, derva, taninai, chlorofilas, eteriniai aliejai. Damiana žinoma savo savybėmis šalinti nerimą, nervingumą, silpnumą, depresiją, vartotina esant emocinės kilmės išsekimui, pagerina kraujo apytaką. Reguliariai vartojant didina lytinį potraukį.

Mandragoros (*mandragora officinarum*) sudėtyje randamos cheminės medžiagos, tokios kaip giosciaminas, mandragorinas ir skopolaminas. Šio preparato šaknies ekstraktai veikia raminančiai, mažina žarnyno raumenų aktyvumą, sukelia sausumo pojūtį burnoje, gydo opines ligas bei odos ligas, hemorojų, didina lytinę potenciją, veikia nuskausminančiai.

Tribulus terrestris augalo antžeminės dalies ekstrakto veiklioji medžiaga yra furastanolio saponinas, kuris turi savybę stimuliuoti lytinių ląstelių veiklą. Vartojant augalo preparatą Sertolio ląstelės, iš kurių vystosi spermatozoidai, tampa stipresnės, jų branduoliai dalijasi aktyviau ir naujų spermatozoidų kiekis ima didėti. Atlikti stambūs klinikiniai tyrimai skiriant *Tribulus terrestris* preparatus eksperimentiniams gyvūnams. Skiriant šio preparato vyrams ryškiai pagerėja spermos kokybė. Be to *Tribulus terrestris* preparatai koreguoja sutrikusią lipidų apykaitą, sumažindami bendrojo cholesterolio ir mažo tankio lipoproteinų kiekį, o tai reiškia, kad sumažina riziką sirgti ateroskleroze, padidėjusio kraujospūdžio liga, širdies vainikinių kraujagyslių ligomis.

Medžio *jochimbe* žievės ekstraktas (veiklioji medžiaga alkaloidas *jochombinas*) pagerina dubens organų kraujotaką bei lytinio aktyvumo funkciją. Tuo pat metu stimuliuojama nugaros nervų veikla. Galima vartoti profilaktiškai sveikiems asmenims bei norintiems pasigyditi neurozių, prostatito, seksualinių sutrikimų atvejais.

IŠRADIMO APIBRĖŽTIS

1. Padažas, kurio sudėtyje yra pomidorų piure arba pomidorų pasta, acto rūgštis ar kita organinė rūgštis, druska ir/arba jos pakaitalai, cukrus ir/arba jo pakaitalai, vanduo, krakmolas, struktūros stabilizatorius, prieskoninės medžiagos, konservantas arba be jo, be s i s k i r i a n t i s tuo, kad į sudėtį papildomai įeina biologiškai aktyvūs afrodiziakų kilmės maisto ingredientai, masės %:

biologiškai aktyvūs, afrodiziakų kilmės maisto ingredientai	0,003 – 2,0
--	-------------

2. Padažas pagal 1 punktą, be s i s k i r i a n t i s tuo, kad biologiškai aktyvūs afrodiziakų kilmės maisto ingredientai įeina tokiais kiekiais, mg/100 g produkto:

Ženšenis	5 - 30
Damiana	3 - 20
Ginkgo biloba	3 - 20
Mandragora	3 - 20
Catuaba	3 - 20
Tribulus terrestris	500 - 1000
Medžio jochimbe žievės ekstraktas	200 – 2000.